

3515/Ci. 5*

**POLSKIE
KURSA HANDLOWE
NA WYCHODŹCTWIE
W PRADZE CZESKIEJ
W ROKU SZKOLNYM
1914-15.**

NAKŁADEM POLSKICH KURSÓW HANDLOWYCH. PRAGA 1915.

Nr. inv. 405

Wydawnictwo Przyj. Nauk w Prusagach

3515/1025

**POLSKIE
KURSA HANDLOWE
NA WYCHODŹCTWIE
W PRADZE CZESKIEJ
W ROKU SZKOLNYM
1914-15.**

Biblioteka Tow. Przyj. Nauk w Przemysle

NAKŁADEM POLSKICH KURSÓW HANDLOWYCH. PRAGA 1915.

BOLZIGE
KURSA HANDLUNG

IN WIRTSCHAFTLICHE

WIRTSCHAFTSLEHRE

IN WIRTSCHAFTSLEHRE

1914-15

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Zawierucha wojenna rozprószyła Polaków po różnych krajach Austrii. W Pradze czeskiej skupiło się przeszło dwadzieścia tysięcy uchodźców galicyjskich. Pomyślano natychmiast o zapiekowaniu się młodzieżą i zorganizowano dla niej kursa na wzór gimnazyów, szkół realnych, wydziałowych i ludowych. Kursa ogólnokształcące jednak nie wystarczały — ogół czuł, że chwile spędzane przymusowo na obczyźnie wykorzystać należy do celów zawodowego kształcenia, do przygotowania tak młodzieży jak i starszych do czekającej po powrocie do kraju pracy realnej w najrozmaitszych kierunkach. Zainicyowano kursa w tym duchu.

Kierunek handlowy wysunął się na jedno z pierwszych miejsc. Powołano do życia w Pradze następujące kursa handlowe:

- I. Polski Kurs Handlowy prof. W. Skalskiego.
- II. Polski uzupełniający Kurs kupiecki, urządzony staraniem Sekcji Szkolnej K. W. G.
- III. Polskie wykłady buchalteryino-handlowe dla nauczycielstwa, staraniem Sekcji Szkolnej K. W. G.
- IV. Polski Kurs kupieckiej buchalteryi prof. W. Skalskiego.

I.

Na podstawie zezwolenia czeskiego c. k. Namiestnictwa i galicyjskiej c. k. Rady Szkolnej krajowej otworzył p. Witold Skalski, c. k. profesor krakowskiej Akademii Handlowej, kurs pod nazwą

»Polski Kurs Handlowy w Pradze.«

Plan nauki obliczony na cztery miesiące obejmował

rachunki kupieckie	w	4	godz. tygodn.
kupiecką buchalteryę pojed. i podw. »	6	»	»
korrespondencyę polską . . . . . »	2	»	»
i naukę o handlu i wekslu . . . . . »	2	»	»

łącznie . . . w 14 godz. tygodn.

a jako przedmioty nadobowiązkowe korespondencję niemiecką (2 g. tyg.), stenografię polską (2 g. tyg.) i pisanie na maszynie (2-3 g. tyg.).

Zakres nauki w poszczególnych przedmiotach zgadzał się z planem nauki zastosowanym na istniejących przy Akademiach handlowych kursach wieczornych dla dorosłych.

Warunkiem przyjęcia na Kurs było ukończenie 14. roku życia i przynajmniej szkoły ludowej. Opłata za cztery przedmioty obowiązkowe wynosiła 10 koron miesięcznie oprócz 5 koron wpisowego. Za przedmioty nadobowiązkowe osobna opłata.

Wpisy na Kurs zrazu wpływały bardzo powoli i to zgłaszały się przeważnie osoby starsze. Nauka rozpoczęła się 10. grudnia 1914 przy udziale zaledwie 12 osób i odbywała się w godzinach popołudniowych (od g. 3.-5. wzgl. 6.). W ciągu grudnia liczba uczestników stale wzrastała a szczytła sala wynajęta w prywatnej szkole handlowej F. X. Kubsky'ego (pl. Wacława 11) nie dopuszczała przyjęcia więcej jak 24 osoby. Okazała się potrzeba otworzenia drugiego równorzędnego oddziału porannego (w godzinach od 9.-11. wzgl. 12.) w większej sali wynajętej w »Johanneum« (ul. Salmowa 8). Nauka na tym oddziale rozpoczęła się 22. stycznia 1915 przy udziale przeszło 40 osób, która to liczba wzrosła później do 55 osób.

Powolne zrazu zgłaszanie się na Kurs tłumaczyć należy niedowierzaniem, aby pobyt w Pradze miał trwać aż cztery miesiące. Późniejsze wypadki wojenne zmieniły pod tym względem zapatrywania.

Czterech przedmiotów obowiązkowych na obydwu oddziałach uczył kierownik Kursu prof. W. Skalski, korespondencji niemieckiej p. F. X. Kubsky, kierownik pryw. szkoły handl., stenografii p. Jarosław Lipa, dyrektor szkoły ślusarskiej w Tarnopolu, a pisania na maszynie p. F. Sobotka, nauczyciel szkoły F. X. Kubsky'ego.

Korespondencji niemieckiej uczyło się 6 osób, pisanie na maszynie 26 osób i stenografii 19 osób.

W dniach 12. i 13. kwietnia 1915 przeprowadził lustrację Kursu z ramienia galic. c. k. Rady Szkolnej kraj. c. k. radca rządu Antoni Pawłowski, dyrektor lwowskiej Akademii Handlowej.

Na popołudniowym oddziale zakończyła się nauka dnia 31. marca 1915 (17 osób otrzymało poświadczenie uczęszczania) a na porannym dnia 15. maja t. r. (50 osób otrzymało poświadczenie uczęszczania), poczem 53 osoby z obydwu oddziałów poddały się w dniach 21. i 22. maja egzaminowi prywatnemu przed komisją lwowskiej c. k. Akademii Handlowej, w której skład wchodził c. k. radca rządu A. Pawłowski, jako przewodniczący, i c. k. profesorowie M. Christof i T. Kistryn. Wynik egzaminu przedstawia się w następujący sposób:

Postęp	buchalterya	rachunki	nauka o handlu	korespon- dencya	
celujący	—	—	1	—	
bardzo dobry	4	4	4	—	
dobry	24	15	9	9	
dostateczny	18	9	6	7	
łącznie pomyślny wynik	46	28	20	16	110 przedmiotów
niedostateczny	6	7	3	3	19 ..
łącznie zgłosiło się do egzaminu	52	35	23	19	129 ..

czyli na 53 kandydatów ze 129 przedmiotów złożyło egzamin 49 osób ze 110 przedmiotów.

Dnia 24. maja zgromadzili się uczestnicy obydwu oddziałów w sali „Johanneum” na uroczyste zamknięcie Kursu. Starszy radca skarbowy Dr. Jakób Homicz podziękował w pięknych słowach imieniem uczestników kierownikowi Kursu prof. W. Skalskiemu za powołanie Kursu do życia i umożliwienie w ten sposób wielu osobom złożenia egzaminu. Jako upominek otrzymał kierownik artystyczne album „Letem českým světem” opatrzony podpisami, oraz kwiaty, a dla Samarytanina polskiego 30 koron. Następnie odśpiewał chór pod batutą p. M. Knoppa pieśni okolicznościowe i patryotyczne. Zakończeniem uroczystości była zbiorowa wycieczka parowcem do Zbrasławia dowodząca, jak uczestnicy Kursu żyli się z sobą.

II.

Prawie równocześnie z inicjatywy pp. Jana Rąba, c. k. inspektora skol. okr., i Michała Kurzemskiego, prof. seminarium naucz., pomyślała Sekcja Szkolna Komitetu Wychodźców galicyjskich o stworzeniu bezpłatnego kursu handlowego wyłącznie dla młodzieży w wieku szkolnym i poruczyła zorganizowanie go i kierownictwo prof. W. Skalskiemu. Kurs ten otrzymał nazwę.

„Polski uzupełniający Kurs kupiecki w Pradze” a zadaniem jego było udzielenie chłopcom i dziewczętom takich wiadomości handlowych, któreby im ułatwiły wykonywanie zajęć biurowych w handlach i mniejszych przedsiębiorstwach przemysłowych. Czas trwania obliczony na cztery miesiące obejmował przedmioty:

Naukę o handlu	w 2 godz. tyg.
rachunki kupieckie	4 „ „
buchalteryę pojedynczą „	4 „ „
korespondencyę polską „	2 „ „
geografię handlową	1 „ „
1 kaligrafię	1 „ „

łącznie . . . . w 14 godz. tyg
oraz pisanie na maszynie nadobowiązkowo.

Przyjęcie na Kurs uczyniono zawisłem od ukończenia przynajmniej III. klasy szkoły wydziałowej względnie równorzędnej. Nauka była zupełnie bezpłatną, tylko na środki naukowe składali uczestnicy po 1 koronie miesięcznie.

Naukę objęli bezinteresownie pp. inżynier Jarosław LIPA, dyrektor szkoły ślusarskiej w Tarnopolu (kaligrafia), Jan RĄB, c. k. inspektor szkolny okręg. w Przeworsku (geografia handl.), Karol RUT, nauczyciel w Leżajsku (korespondencya), Witold Skalski, c. k. profesor krakowskiej Akademii Handlowej i kierownik Kursu (buchalterya), Dr. Stanisław Tyralik, c. k. inspektor szkolny okręg. w Rzeszowie (rachunki) i Tadeusz Urban, urzędnik Dyrekcyi kolei. w Pradze (nauka o handlu). Pisania na maszynie uczono się w prywatnej szkole handl. F. X. Kubsky'ego.

Otwarcia Kursu dokonał dnia 28. stycznia 1915 wobec grona nauczycielskiego pięknym przemówieniem prezes Komitetu Wychodźców galicyjskich w Pradze Dr. Tadeusz Grabowski, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zauważył, że Polsce brak w każdej dzielnicy stanu kupieckiego, który zastępują żywiący obce. W Wielkopolsce stosunki polityczne zmusiły Polaków do szukania chleba w wolnych zawodach a kooperatywa, dzięki poparciu duchowieństwa i inteligencji, wydała w ostatnich latach świetne wyniki. Na każdym polu uwydatnia się tam ekonomiczna samodzielność żywiołu polskiego, który rośnie nawet pod ciosami ustaw wyjątkowych. W ostatnich latach Królestwo Polskie dało też pod wpływem wypadków dowodzących wybujałego separatyzmu żydowskiego znakomite dowody swej dojrzałości. Inteligencya rzuciła się do zakładania sklepów, składowni, spółek mleczarskich, rolniczych, banków; niestety wojna podkopała te prace organiczne, które w Galicyi, zwłaszcza na wsi i w niektórych miasteczkach poczęły już wydawać pewne wyniki. Obowiązkiem młodzieży polskiej, która znalazła się wśród silnego ekonomicznie społeczeństwa czeskiego — po ukończeniu Kursu — skorzystać z żywych przykładów i po powrocie do kraju, oprzeć swój byt nie na szukaniu kariery urzędniczej, ale na naśladowaniu pobratymców w ich dążeniu do samodzielności ekonomicznej i politycznej. — Dla upamiętnienia chwili otwarcia Kursu, ofiarował prezes K. W. G. z funduszu udzielonego przez pewną instytucję czeską, na potrzeby uczniów 50 koron.

Nauka odbywała się od g. 2. do 4. wzgl. 5. popoł. w sali odstąpionej na ten cel przez inspektora J. Rąba, jako kierownika polskiej szkoły ludowej i wydziałowej w Pradze, w miejskim budynku szkolnym przy ul. Hopfenštoka 15.

W dniu 12. kwietnia przeprowadził lustrację Kursu c. k. radca rządu p. A. Pawłowski.

Z nauki korzystało 48 osób, t. j. 35 dziewcząt a 13 chłopców (z nauki stenografii 33 osoby za osobną opłatą).

Dnia 28. maja nastąpiło zakończenie nauki i wręczenie 37 uczestnikom (30 dziewczętom a 7 chłopcom) poświadczeń uczęszczania opatrzonych notami z poszczególnych przedmiotów. Pożegnał absolwentów gorącym przemówieniem przewodniczący Sekcji Szkolnej c. k. radca rządu Józef Staromiejski, dyrektor gim. w Drohobyczu, a następnie kierownik Kursu prof. W. Skalski, który też podziękował członkom grona nauczycielskiego za ich ofiarną pracę. Imieniem absolwentów złożyła p. Stefania Hyczkówna podziękowanie Sekcji Szkolnej i nauczycielom za ich trudy, a kierownikowi wręczyła jako upominek piękną laskę z odpowiednim napisem.

Prof. Skalski oświadczył gotowość przyjęcia bez opłaty absolwentów tego Kursu, na którym uczono buchalterii tylko systemu pojedynczego, na swój niedawno otwarty »Polski Kurs kupieckiej buchalterii«, aby się zapoznali ze systemem podwójnym. Skorzystało z tej sposobności 19 osób.

Galic. Wydział krajowy przyznał członkom grona nauczycielskiego tego Kursu jednorazowe honorarium w kwocie 300 koron.

III.

Nauczycielstwo szkół ludowych i wydziałowych zapragnęło także zapoznać się z temi wiadomościami handlowymi, któreby mu umożliwiły branie czynnego udziału w organizowaniu i prowadzeniu w kraju przedsięwzięć współdzielczych. W tym celu, na życzenie Sekcji Szkolnej K. W. G., wygłosił prof. W. Skalski cykl 15 wykładów (w czasie od 3. lutego do 30. marca 1915), w których podał ważniejsze szczegóły o osobach występujących w handlu, o spółkach handlowych i stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, o wekslu, czeku, obrocie żyrowym, o papierach wartościowych i czynnościach banków, wreszcie o prowadzeniu ksiąg handlowych w spółkach Raiffeisena.

Poświadczenie uczęszczania na

»Polskie Wykłady buchalteryjno-handlowe dla nauczycielstwa«

otrzymało 49 osób. Prelegentowi podziękowała imieniem słuchaczy p. Aniela Wollówna, kierowniczka szkoły w Przeworsku, i wręczyła mu zbiorową fotografię uczestników.

IV.

W miejsce zakończonego »Polskiego Kursu Handlowego« otworzył prof. W. Skalski dnia 4. maja 1915

»Polski Kurs buchalterii kupieckiej«

obejmujący dwumiesięczną naukę kupieckiej buchalterii pojedynczej i podwójnej za opłatą 10 kor. miesięcznie. Nauka odbywała się w »Johanneum« od g. 3. 5. pop.

Znaczna zrazu liczba uczestników Kursu (66 osób, w tem 19 absolwentów »Pol. uzupeł. Kursu kup.«) malała stopniowo skutkiem powoływania do wojska i powrotu do kraju.

Poświadczenie uczęszczania otrzymało w dniu 25. czerwca 38 osób. Imieniem uczestników Kursu podziękował kierownikowi radca sądu kraj. Dr. Leon Jasiewicz i złożył na jego ręce 15 koron dla wdów i sierot po Legionistach.

W dniu 26. czerwca poddało się 25 osób egzaminowi prywatnemu z buchalterii przed komisją pod przewodnictwem c. k. radcy rządu A. Pawłowskiego 23 osób zdało egzamin z pomyślnym wynikiem.

Statystyczne zestawienie:

	Uczestnicy			Opłata			Religia			Zawód				
	razem	kobiety	mężczyz.	pełna	połowa	bez opłaty	rym. - k.	grecko - k.	mojżesz.	nauczyc. i profesor.	urzędnicy państw.	urzędnicy prywatni	handlowcy i przemysłowcy	bez zawodu
I. Polski Kurs Handlowy prof. Skalskiego	79	39	40	37	19	23	76	2	1	15	6	6	4	38
II. Polski uzupełniający Kurs kupiecki	48	35	13	—	—	48	43	2	3	2	—	—	—	46
III. Polskie Wykłady handlowe dla nauczycielstwa	49	31	18	—	—	49	49	—	—	49	—	—	—	—
IV. Polski Kurs buchalterii kupieckiej prof. W. Skalskiego	66	34	32	19	18	29	62	4	—	7	5	7	4	43
	242	139	103	56	37	149	230	8	4	83	11	13	8	127

Znaczna liczba uczestników wymienionych Kursów handlowych świadczy dowodnie, że inicjatywa rzucona w kierunku dostarczenia wychodźcom wiadomości z zakresu handlowego należycie została zrozumiana. A praca w tym kierunku mogła być prowadzoną dzięki Wiceprezydentowi c. k. gal. Rady Szkolnej kraj. Dr. Ignacemu Dembowskiemu i c. k. Radcy rządu Józefowi Kannenbergowi, dyrektorowi krakowskiej Akademii Handlowej, którzy zwolnili czasowo kierownika tych kursów od obowiązków służbowych w Krakowie.

Zaznaczyć tu należy, że wielu uczestników otrzymało pomoc pieniężną na środki naukowe tak od »Komitetu Wychodźców galicyjskich« jak i od »Komitetu pomocy krajowej dla wychodźców wojennych szczególnie Polaków« w Pradze.

Spis uczestników Polskich Kursów handlowych w Pradze.*)

I. Polski Kurs Handlowy prof. W. Skalskiego:

(Oddział popołudniowy): 1. Adolfowa Henryka, żona c. k. nadradcy sądow., Sambor; 2. Cholewińska Franciszka*), nauczycielka, Chrzanów; 3. Korngold Ferdynand, Kraków; 4. Homiczówna Alina, Czortków; 5. Radomski Michał, c. k. prof. gim., Dębica; 6. Pluczyński Andrzej, Jasło; 7. Skarysz Antoni, Lwów; 8. Sobińska Marya*), Tarnobrzeg; 9. Staryówna Eugenia, Rzeszów; 10. Tretiak Tadeusz, Kraków; 11. Dr. Mátyás Karol, c. k. starosta, Kolbuszowa; 12. Mrozowska Wiktorya, Podwołoczyska; 13. Ciciński Maryan*), Przemyśl; 14. Słuka Jan*), Korczów; 15. Biernacka Zofia*), Lwów; 16. Kajetanowicz Dominik, zarządca rol., Firlejówka; 17. Prodziewicz Michał*), nauczyciel, Zamoście; 18. Swiecińska ze Skrzyszewskich Anna, dyetaryuszka Wydziału kraj., Lwów; 19. Janiszewska Janina, Tarnopol; 20. Urbańska Franciszka*), Bochnia; 21. Nycz Franciszek, zast. nauczyciela gim., Dębica; 22. Bator Andrzej, Sadkowa Góra; 23. Kleszczyński Gryf Janusz, urzędnik pryw., Miżyniec; 24. Braun Włodzimierz, inż. przedsiębiorstwa łomów bazaltu, Kraków.

(Oddział poranny): 25. Kleszczyński Gryf Zygmunt, nauczyciel, Rumno; 26. Pałkańska Stanisława, Przemyśl; 27. Olbrychtówna Stanisława, nauczycielka, Buczacz; 28. Kotowska Marya, Tłumacz; 29. Kotowska Zofia, Tłumacz; 30. Stepanówna Jadwiga, Stryj; 31. Peterówna Marya, Lwów; 32. Korasiewicz Zygmunta, Przemyśl; 33. Słączkowa Hel., żona adwokata, Sanok; 34. Homiczówna Irena, Czortków; 35. Janiszewska Stanisława, Przemyśl; 36. Słączkówna Jadwiga, nauczycielka, Krosno; 37. Mańkowska Marya, Przemyśl; 38. Paulisz Zygmunt, c. k. prof. gim., Kraków; 39. Kleszczyński Gryf Stanisław, Moderówka; 40. Czarnówna Stanisława, Miżyniec; 41. Kleszczyńska Marya, nauczycielka, Rumno; 42. Kubrakiewiczowa z Lorenzów Helena, Stryj; 43. Kowarzykówna Antonina, nauczycielka, Jaworzno; 44. Bednarski Józef, nauczyciel semin., Sokal; 45. Kowal Stanisław*), nauczyciel semin.; 46. Lipa Rudolf*) urzędnik podatk., Tyczyn; 47. Steśłowiczówna Marya, nauczycielka, Borki Wielkie; 48. Knopp Michał, asystent oddziału podat., Przemyślany; 49. Mudrak Antoni, zast. naucz. gim., Lwów; 50. Kiliańczuk Michał, urzędnik poczt., Stanisławów; 51. Mossoczy Jadwiga, nauczycielka, Borysław; 52. Krajewski Edward, kierownik tartaku par., Cergowa; 53. Sakówna Antonina, nauczycielka, Długie; 54. Migocki Tadeusz, Przemyśl; 55. Lewicka Marya*), Lwów; 56. Rut Karol, nauczyciel, Leżajsk; 57. Boy Piotr, kierownik szkoły, Dobczyce; 58. Borysowska Matylda, Złoczów; 59. Kurzemski Michał*), nauczyciel semin., Sokal; 60. Królikowski Stanisław, słuch. agronomii, Lwów; 61. Terlecka z Gregorów Helena, nauczycielka, Jarosław; 62. Ko-

*) Oznacza wystąpienie w czasie trwania Kursu.

warzykówna Władysława, Jaworzno; 63. Poręba Józef, Tarnów; 64. Suchanówna Stanisława, Krosno; 65. Placzek Maryan*), naucz. gim., Trembowla; 66. Tichy Stanisław, Tarnopol; 67. Sowińska Aurelia, Tuchów; 68. Krzeński Stanisław, c. k. zarządca podat., Drohobycz; 69. Strzelbicki Jan, Tarnopol; 70. Płosówna Eugenia, Tarnów; 71. Podlisecki Karol, urzędnik Tow. ubezpiecz., Lwów; 72. Babirecki Piotr, praktykant rol., Więckowice; 73. Gallasówna Zofia, Tarnów; 74. Metzgerówna Jadwiga, Przemyślany; 75. Wilczyńska Jadwiga, Gorlice; 76. Kuszewski Józef, chemik, Kraków; 77. Dr. Homicz Jakób, c. k. starszy radca skarbowy, Czortków; 78. Röhrich Stanisław, c. k. starszy zarządca podat., Strzyżów; 79. Staroń Michał, c. k. prof. gim., Dębica.

II. Polski uzupełniający Kurs kupiecki:

1. Antoszcówna Ludwika, Sambor; 2. Babińska Bronisława, Sambor; 3. Bagnowski Zygmunt*), Zagórzany; 4. Bester Pola, Aleksandrowice; 5. Burgberger Stefania*), Lwów; 6. Burgberger Stanisława, Lwów; 7. Demczakówna Eugenia*), Drohobycz; 8. Dębowska Irena, Przemyśl; 9. Dorykówna Olga, Lwów; 10. Dziubek Ludwik*), Klimkówka; 11. Fischer Eżbieta, Lwów; 12. Forczek Kazimierz, Jarosław; 13. Frączek Jan*), Rymanów; 14. Gałązka Kazimierz, Mościska; 15. Grabowska Eliza, Kraków; 16. Grabowska Jadwiga, Kraków; 17. Gregorówna Eugenia*), Jarosław; 18. Hyczkówna Stefania, Radymno; 19. Janiszewska Janina, Przemyśl; 20. Janiszewska Marya, Przemyśl; 21. Jastrzębska Karolina, Trembowla; 22. Kalmus Marya, Kraków; 23. Keller Marya*), Cattaro; 24. Kreicarek Jan, Przemyśl; 25. Krzyżewska Wanda, Jaworzno; 26. Lasuń Helena, Przemyśl; 27. Liwaczówna Jadwiga, Kraków; 28. Ludkiewiczówna Irena, Maćkowice; 29. Łabajówna Helena, Przemyśl; 30. Majlich Franciszek*), Sanok; 31. Majlich Kazimierz, Jasło; 32. Mester Ignacy*), Tarnów; 33. Mitro Zofia*), Lwów; 34. Morozówna Aniela, Lwów; 35. Peerówna Regina, Sanok; 36. Reszetyło Jakób, Ulanów; 37. Stachurska Genowefa, Milatyn; 38. Strzelbicka Natalia, Stryj; 39. Szczudłowska Stanisława, Przemyśl; 40. Tałasiewicz Bronisława, Kraków; 41. Tichy Tadeusz, Tarnopol; 42. Tichy Marya, Tarnopol; 43. Treszkiewicz Helena, Przemyśl; 44. Turbówna Józefa, Lwów; 45. Weiss Wilhelm*), Jarosław; 46. Wierzuchowska Kazimiera, Podgórze; 47. Ząbek Franciszek, Jasło; 48. Zoubek Marya, Stryj.

III. Wykłady buchalteryjno-handlowe dla nauczycielstwa:

1. Bartnik Franciszek, kierownik szkoły, Bogucice; 2. Bartnikówna Sabina, Barczków; 3. Barzyków Helena, Wrzypnia; 4. Bińkowski Józef, kier., Dawidów; 5. Bińkowska Leontyna,

Dawidów; 6. Burgielska Aniela, Tarnów; 7. Chruścielówna Celina, Borek nowy; 8. Czernecka Franciszka, Tarnów; 9. Czernecka Zofia, Tarnów; 10. Dorożyńska Janina, Gaje niżne; 11. Doryk Michał, kier., Milatycze; 12. Dorykowa Włodzimiera, Milatycze; 13. Dydo Wojciech, Jamy; 14. Gawędzianka Kazimiera, Stryj; 15. Goeblówna Wiktorya, Brzeźnica; 16. Jaroszewski Bolesław, kier., Cieplice; 17. Jaworska Helena, Drozdowice; 18. Kajetanowiczowa Bronisława, Firlejówka; 19. Kmicikiewiczówna Marya, Swirz; 20. Korzeń Ignacy, kier., Kąchowa; 21. Koziół Karol, Kolbuszowa; 22. Kulma Dominik, kier., Baszków; 23. Kyc Antoni, kier., Dobromil; 24. Kycówna Janina, Dobromil; 25. Madyda Aleksander, Jaworów; 26. Mańczukowska Marya, Niżankowice; 27. Mroczkowska Zofia, Kraków; 28. Olbrychtówna Stefania, Pettikowce wielkie; 29. Pałkańska Helena, Przemyśl; 30. Pałkańska Władysława, Tarnawka; 31. Pragłowski Konstanty, kier., Strzyżów; 32. Prodziewiczowa Marya, Zamoście; 33. Rąb Jan, inspektor szkol. okręg., Przeworsk; 34. Rąbowa Zofia, Przeworsk; 35. Serwońska Stef., Wieliczka; 36. Steśłowiczówna Marya, Borki Wielkie; 37. Szłapacka Stanisława, Przemyśl; 38. Ks. Tichy Edward, Przemyślany; 39. Turbówna Ludmiła, Swirz; 40. Varhely Stefania, Przemyśl; 41. Varhely Antonina, Przemyśl; 42. Walas Władysław, Dobczyce; 43. Wertz Jan, Tarnów; 44. Wierzbicki Józef, Wieliczka; 45. Więcek Urban, Krosno; 46. Woll Aniela, kier., Przeworsk; 47. Woll Irena, Rudno Wielkie; 48. Wysoczańska Zofia, Borek nowy; 49. Żuława Franciszek, Rudnik n./S.

IV. Polski kurs kupieckiej buchalteryi prof. W. Skalskiego.

1. Piotrowski Adam*), inżynier; 2. Filip vel Filipowicz Romuald, praktykant gorzelniany, Chodorów; 3. Lech Ignacy*), zarządca podatkowy; 4. Świętnicki Jan*), kierownik kopalni nafty, Borysław; 5. Gościmińska Katarzyna, Biecz; 6. Kania Tomasz*), praktykant starostwa górniczego, Kraków; 7. Boynowska Jadwiga, manipulantka kolej., Lwów; 8. Kleszczyńska Mieczysława, Krosno; 9. Augustowski Władysław, Biecz; 10. Turchalski Władysław*), prawnik, Jarosław; 11. Pasek Walenty*), prawnik, Zadzuszki; 12. Baar Stanisław*), technik, Słochynie; 13. Zamorek Franciszek, cukiernik, Jarosław; 14. Zamorek Janina*), Jarosław; 15. Cetnarowiczówna Marya, nauczycielka, Biecz; 16. Patroński Teofil*), prawnik, Tarnów; 17. Zajedlewski Ludwik, c. k. zarządca podatk., Tarnobrzeg; 18. Brzózy Kazimierz, kierownik techn. browaru, Dzików; 19. Ochoński Sebastian, naczelnik kancel. sądu kraj., Kraków; 20. Adamek Michalina, Lwów; 21. Adamek Stefania, Lwów; 22. Adamek Henryk*), prawnik, Lwów; 23. Seltenreich Marya, Strzyżów; 24. Nowiński Wojciech*), praktykant rolniczy, Kraków; 25. Nowińska Barbara*), Kraków;

26. Skorny Michał*), prawnik, Łańcut; 27. Pragłowski Konstanty*), kierownik szkoły, Strzyżów; 28. Kurasiewicz Tadeusz, prawnik, Brzesko; 29. Scheuer Adam, prawnik, Przemyśl; 30. Korzeń Ignacy, kierownik szkoły, Kąchowa; 31. Dr. Wronka Julian*), adwokat; 32. Rudziński Eustachy*), nauczyciel, Kraków; 33. Rudzińska Regina, nauczycielka, Kraków; 34. Dr. Jasiewicz Leon, c. k. radca sądu kraj., Kraków; 35. Słomczyński Witold*), absolwent filozofii, Kraków; 36. Słomczyńska Halina, farmaceutka, Kraków; 37. Wyszatycka Marya*); 38. Kunka Andrzej*), urzędnik bankowy, Kraków; 39. Łehki Michał*), urzędnik bankowy, Kraków; 40. Kurasiewicz Maryla*), Brzesko; 41. Seltenreich Zofia, Lwów; 42. Orłowska Ewa, Strzyżów; 43. Pospischil Roman*), prawnik, Lwów; 44. Hoffman Maksymilian*), prawnik; 45. Płosówna Marya, Tarnów; 46. Ludkiewicz Irena, nauczycielka, Maćkowice; 47. Strzelbicka Natalia Stryj; 48. Tichy Marya, Tarnopol; 49. Liwaczówna Jadwiga, Kraków; 50. Wierzychowska Kazimiera*), Podgórze; 51. Labajówna Helena, Przemyśl; 52. Morozówna Aniela, Lwów; 53. Kawalerska Zofia, Przemyśl; 54. Kawalerska Eugenia, Przemyśl; 55. Pilichiewicz Marya*), Lwów; 56. Lasuń Helena*), Przemyśl; 57. Stachurska Genowefa, Milatyn; 58. Krzyżewska Wanda, Jaworzno; 59. Dębowska Irena, Przemyśl; 60. Treszkiewicz Helena*), Przemyśl; 61. Kreicarek Jan, Przemyśl; 62. Reszetyło Jakób*), nauczyciel, Ulanów; 63. Zoubek Marya*), Stryj; 64. Hyczkówna Stefania, Radymno; 65. Spechtowa Teofilia, Lwów; 66. Tichy Tadeusz, Tarnopol.

Drukarnia W. Kotrba w Pradze.

